

Republika Srbija
VRHOVNI SUD SRBIJE
Rev 1371/05
01.12.2005. godina
Beograd

Vrhovni sud Srbije u Beogradu, u veću sastavljenom od sudija Snežane Andrejević, predsednika veća, Sonje Brkić, Spomenke Zarić, Slađane Nakić-Momirović i Nede Antonić, članova veća, u sporu tužioca AA, koga zastupa AB, advokat, protiv tuženih Republike Srbije, MUP Srbije, SUP Bor, OUP Kladovo, Uprava carina Beograd i Carinarnica Niš, koje zastupa Republički javni pravobranilac i državne zajednice Srbija i Crna Gora, radi naknade štete, odlučujući o reviziji tužene Republike Srbije, izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Negotinu Gž. br. 41/05 od 07.2.2005. godine, u sednici održanoj 01.12.2005. godine, doneo je

R E Š E N J E

UKIDAJU SE presuda Okružnog suda u Negotinu Gž. br. 41/05 od 07.2.2005. godine i presuda Opštinskog suda u Kladovu P. br. 215/04 od 17.6.2004. godine i predmet vraća prvostepenom sudu na ponovno suđenje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Opštinskog suda u Kladovu P. br. 215/04 od 17.6.2004. godine: 1) obavezana je tužena Republika Srbija da tužiocu naknadi štetu za putničko vozilo marke "H", sa bližim oznakama kao u izreci ove presude, u iznosu od 561.511,00 dinara, sa zakonskom zateznom kamatom od 12.6.2003. godine do isplate; 2) odbijen tužbeni zahtev u odnosu na sve ostale tužene; 3) obavezana tužena Republika Srbija da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 171.040,00 dinara; 4) obavezan tužilac da tuženoj državnoj zajednici Srbija i Crna Gora naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 20.250,00 dinara.

Presudom Okružnog suda u Negotinu Gž. br. 41/05 od 07.2.2005. godine odbijena je žalba tužene Republike Srbije i prvostepena presuda potvrđena u delu kojim je tužbeni zahtev usvojen, kao i u pogledu troškova parničnog postupka koji su tužiocu dosuđeni, a žalba tužene Republike Srbije, u delu kojim je tužbeni zahtev odbijen i u delu, kojim je tužilac obavezan da državnoj zajednici Srbija i Crna Gora naknadi troškove parničnog postupka, odbačena kao nedozvoljena.

Protiv ove presude tuženi Republika Srbija, MUP RS, SUP Bor, OUP Kladovo, Uprava carina Beograd i Carinarnica Niš izjavili su reviziju zbog bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primene materijalnog prava.

Ispitujući pobijanu presudu u smislu čl. 386. ranijeg važećeg ZPP, koji se primenjuje na osnovu čl. 491. st. 1. i 4. ZPP ("Službeni glasnik RS", br. 125/04), Vrhovni sud je našao da je revizija osnovana.

Prema utvrđenom činjeničnom stanju, tužiocu, koji je ___ državljanin, oduzet je putnički automobil marke "H", sa bližim oznakama kao u izreci pobijane presudem, sa pređenih 58.761 km. O tome je izdata potvrda OUP Kladovo Pu. br. 230-196 od 05.12.1994. godine. Uz vozilo, tužiocu je oduzeta i prateća dokumentacija i ključevi od kontakt brave. Vozilo je zajedno sa ključem predato ovlašćenim licima carinske ispostave Bor, što je utvrđeno iz potvrde SUP Bor od ___ godine. Rešenjem Savezne uprave carina - Carinarnica Niš br. 191/95 od 13.3.2001. godine obustavljen je prekršajni postupak protiv tužioca, na osnovu čl. 129. st. 1. tač. 4. ZOP-a. Utvrđeno je da je nastupila apsolutna zastarelost gonjenja, na osnovu čl. 46. st. 1. i 3. i čl. 48. st. 3. Zakona o prekršajima, kojima se povređuju savezni propisi. U rešenju je navedeno da će se pitanje putničkog vozila rešiti u upravnom postupku, u skladu sa pozitivnim propisima. Rešenjem Upi. br. 4806/01 od 15.2.2003. godine Carinarnica Niš je obavezala tužioca da u roku od osam dana od dana izvršnosti tog rešenja vrati u inostranstvo navedeno vozilo. Radilo se o vozilu starijem od šest godina, pa tužilac nije imao pravo da ga uveze u tadašnju SRJ. U rešenju je takođe navedeno da se vozilo nalazi u carinskom smestilištu "BB" u ___ i da će se izvesti pod carinskim nadzorom carinske ispostave Bor. U protivnom, tužilac je upozoren da će Carinarnica doneti rešenje o oduzimanju robe. Dana 11.4.2003. godine ova Carinarnica donela je rešenje, kojim je oduzela putničko vozilo, koje se nalazilo u smestilištu "BB" iz ___. Prema izveštaju ovog smestilišta od 09.5.2003. godine, vozilo tužioca je uskladišteno dana 12.2.2002. godine sa pređenih 216.397 kilometara. Prema izveštaju Carinske ispostave Bor od 11.4.2003. godine tužilac vozilo nije preuzeo, tako da se još uvek nalazi pod carinskim nadzorom Carinske ispostave Bor.

Polazeći od tako utvrđenog činjeničnog stanja, nižestepeni sudovi zaključuju da je tužena Republika Srbija u obavezi da tužiocu naknadi štetu za oduzeto vozilo. Pozivaju se na čl. 387. Carinskog zakona ("Službeni glasnik RS", br. 73/03), koji propisuje da vlasnik robe stavljene pod carinski nadzor u skladu sa odredbom čl. 386. tog Zakona, ima pravo na naknadu štete na teret državnog budžeta, ako se u sprovedenom prekršajnom postupku utvrdi da carinski prekršaj nije postojao odnosno da ne postoji prekršajna odgovornost tog lica. Pritom, pozivaju se i na čl. 172. st. 1. Zakona o obligacionim odnosima, koji reguliše odgovornost pravnog lica za štetu koju prouzrokuje njegov organ. Žalbu tužene Republike Srbije, u odnosu na pobijani deo presude kojim je odbijen tužbeni zahtev u odnosu na ostale tužene, kao i u pogledu odluke o troškovima, dosuđenim državnoj zajednici Srbija i Crna Gora, odbacuju zbog nedostatka pravnog interesa.

Ovakav zaključak nižestepenih sudova ne može se prihvatiti, pa se u reviziji osnovano ukazuje na bitnu povredu odredaba parničnog postupka iz čl. 354. st. 2. tač. 14. ZPP, obzirom da su razlozi o odlučnim činjenicama nejasni ili protivurečni. Zbog ovih nedostataka presuda se ne može ispitati. To je rezultiralo pogrešnom primenom materijalnog prava, zbog čega je činjenično stanje nepotpuno utvrđeno.

Predmet tužbenog zahteva je naknada štete. U ovom slučaju, šteta koju tužilac potražuje sastoji se u razlici vrednosti vozila u vreme oduzimanja (05.12.1994. godine) i sadašnje vrednosti vozila. Prema dokazima u spisima, u vreme oduzimanja, vozilo je imalo pređenih 58.761 kilometar, a u skladišteno je tek 12.2.2002. godine sa pređenih 216.397 kilometara. Pritom, od strane SUP-a Bor vozilo je tek 30.1.2001. godine predato ovlašćenim licima Carinske ispostave Bor. Tužilac je pozvan rešenjem od 15.2.2003. godine da preuzme vozilo i vrati ga u inostranstvo, u roku od osam dana od dana izvršnosti rešenja, sa upozorenjem da će mu vozilo ukoliko ne postupi na ovaj način, biti oduzeto. Pošto tužilac nije preuzeo vozilo 11.4.2003. godine Carinarnica je donela rešenje o njegovom oduzimanju.

U takvoj pravnoj situaciji, nije raspravljeno gde je bilo vozilo i ko ga je koristio od oduzimanja 05.12.1994. godine do uskladištenja 12.2.2002. godine. Evidentna je enormna razlika u pređenoj kilometraži u odnosu na ova dva datuma. Nije utvrđeno ko je u navedenom periodu ovo vozilo koristio i da li je na to bio ovlašćen. Pritom, prema čl. 189. Zakona o obligacionim odnosima, oštećenik ima pravo kako na naknadu obične štete, tako i na naknadu izmakle koristi. Prema st. 3. ovog člana, pri oceni visine izmakle koristi uzima se u obzir dobitak koji se mogao osnovano očekivati prema redovnom toku stvari ili prema posebnim okolnostima, a čije je ostvarenje sprečeno štetnikovom radnjom ili propuštanjem. U ovom slučaju, pre svega se ne vidi osnov po kome je tužena Republika Srbija obavezana da tužiocu naknadi štetu. Taj osnov može postojati samo u slučaju ako je carina predala MUP-u vozilo na korišćenje. Te činjenice u postupku nisu utvrđene. Takođe, postavlja se pitanje šta je tužilac mogao osnovano očekivati preuzimanjem vozila i šta je sam preduzeo da štetu smanji, radi pravilne primene čl. 192. Zakona o obligacionim odnosima. Nije jasno pozivanje sudova na čl. 172. st. 1. ovog Zakona, koji upravo reguliše odgovornost pravnog lica za štetu koju njegovi organi prouzrokuju nepravilnim i nezakonitim radom. Nižestepeni sudovi obavezuju samo tuženu Republiku Srbiju da tužiocu naknadi štetu, a odbijaju tužbeni zahtev u odnosu na ostale tužene, koji su organi tužene Republike Srbije. Pritom, prema čl. 13. Zakona za sprovođenje Ustavne povelje državne zajednice Srbija i Crna Gora, Savezna uprava carina, kao savezni organ, čiji su organi Uprava carina Beograd i Carinarnica Niš, nastavljaju sa radom u skladu sa propisima na osnovu kojih su obrazovani, koji će se primenjivati na teritoriji države članice Srbije do donošenja odgovarajućih propisa te države članice.

U ponovnom postupku, prvostepeni sud će otkloniti sve navedene propuste. Potom će doneti pravilnu i zakonitu odluku.

To su razlozi što je Vrhovni sud, u smislu čl. 394. st. 1. i 395. st. 2. ZPP, odlučio kao u izreci.

Predsednik veća – sudija,

Snežana Andrejević, s.r.

Za tačnost otpravka

JK